

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXII., číslo 5

16. 3. 2025 / neprodejné

Z OBSAHU	Liturgické vzpomínky stárnoucího faráře	05
	K otázce udílení svátosti svěcení ženám	06
	Příběh odcizení I.	10

Foto: Anicka Guthrie / Člověk a Víra

Poutníci vzájemného naslouchání

Procházíme Svatým rokem, jehož znamením je pozvání papeže Františka „být poutníky naděje a světla“. Především na cestě s Ježíšem a za Ježíšem nejsme sami. Jsme součástí společenství těch, kdo neomezují svůj pohled jen do minulosti, ale jsou otevřeni zátrakům Božích stop v přítomnosti a s odvahou kráčeji vpřed ne do tmy budoucnosti, ale k plnosti Božího objetí. Bůh po nás nežádá pohroužení se do sebe sama a svých duchovních ideálů, snít o zaslíbeném ráji a minout znamení času pozemského putování. Jsme pozváni a povzbuzováni unést jinakost těch druhých, kteří nemusí zapadat do našich osobních očekávání, a učit se trpělivě s nimi sdílet to podstatné: kdo jsem a jak žiji své následování Pána, zda

spoluvytvářím živé a autentické společenství pokřtěných Božích dětí. V tomto spoluprožívání Božího volání ke zralé naději a hlubokého ponoru do Božího neokázalého vstupování do našich osobních i společných dějin je velmi důležitá schopnost naslouchat jeden druhému.

V současnosti jsme ohlušováni mnohými povrchními a hlučnými podněty, vystaveni přemíře různých domněnek, dohadů, polopravd, zpochybňování i zlehčování zásad evangelia. Vyhraňují se i v církvi různá uskupení vůči sobě navzájem a často chybí ochota se sejít a bez předsudků v klidu si objasňovat své duchovní náhledy bez vzájemného napadání. Svatý rok je pozváním stávat se svatými navzdory našim nedostatkům a sla-

bosti. Svatost se projevuje i v otevřeném srdci a mysli pro druhé, v odvaze kráčet společně s nimi přes různá úskalí vzájemné odlišnosti a různosti duchovních obzorů. Je to často cesta plná zakopnutí, nepohodlí i nemilých překvapení. Vyžaduje trpělivost a vytrvalost. Není v našich silách hned vše vyřešit, uklidnit, ujasnit, ale důležitá je pevná vůle se neukájet ve své duchovní a myšlenkové ulitě, vnímat duchovní podněty i mimo svůj dobře míněný, ale přesto omezený pohled.

Začneme-li si poctivě a bez předsudků vzájemně naslouchat, jsme na správné stopě poutníků naděje a světla.

*Mons. Mgr. Václav Malý
pomocný biskup pražský*

Smírná pouť a procesí ke svátku Zvěstování Panny Marie

sobota 22. března 2025, Brno

Smírná pouť bude obětována:

- za zastavení potratů,
- za obrácení všech, kteří se na potra-tech podílejí,
- za oběti potratů a za matky v pozhnaném stavu.

K pouti se může připojit každý katolický křesťan. Nenoste s sebou žádné transparenty — nejde o demonstraci. Boj proti zlu potratů je v první řadě bojem duchovním, je to boj o srdce a duši člověka. Vykonejme tuto pobožnost důstojně, tak, aby se stala Bohu milou formou prosby o ukončení vraždění nenarozených dětí.

Průběh pouti:

11:00 – pobožnost Svatých schodů v Loretánské kapli u kostela sv. Janů na Minoritské ulici

11:40 – odchod procesí z Loretánské kaple do kostela sv. Michala se zastávkami u sloupu Nejsvětější Trojice na Zelném Trhu a Mariánského sloupu na náměstí Svobody

12:30 – příchod procesí do kostela sv. Michala, mše svatá (MR 1962)

Doporučenou přípravou ke svátku Zvěstování Panny Marie je modlitba nověny ve dnech 13. až 21. března.

Informace o pouti a texty nověny

a dalších modliteb jsou dostupné na stránkách <https://zvestovani.neposkrvne.cz>

Slavnost Zvěstování Panny Marie, slavená 25. března, je dnem, kdy se Panna Maria stává Matkou, protože dostává Syna. Zvěstování Panny Marie je oslavou vznešenosti mateřství. V moderní době je však mateřství pošlapáváno do nebe volajícím zločinem: vraždami nenarozených dětí. Tento zločin je dennodenně páčán před zraky netečné společnosti a za podpory státu, v rozsahu, který nemá v historii obdoby.

Nejlepší je prostě pomoci

Pochod
pro život

Praha,
26. 4. 2025

NESOUDÍME
POMÁHÁME

pochodprozivot.cz

Maďarsko oznámilo úplné osvobození od daně z příjmu pro matky dvou a více dětí

Orbán představil „největší program snižování daní v Evropě“ jako jedinečný způsob, kterým lze namísto masové migrace bojovat proti demografickému poklesu.

Maďarský premiér Viktor Orbán minulý týden ve svém projevu o stavu země oznámil bezprecedentní snížení daní a představil vládní plány na rok 2025. Většina nových opatření má pomoci rodinám vychovávat více dětí, přičemž nejvýznamnější novinkou je rozšíření unikátního celoživotního osvobození od daně – dosud dostupného matkám se čtyřmi dětmi – i na matky se třemi a dvěma dětmi. Maďarské matky se třemi dětmi budou od října letošního roku po celý život osvobozeny od daně z příjmu. Stejná výhoda bude postupně rozšířena i na matky se dvěma dětmi, a to od ledna 2026. Tato opatření se podle odhadů dotknou 250 tisíc rodin se třemi dětmi a dalších 600 tisíc rodin vychovávajících dvě děti.

Finanční zajištění rodin

Více dětí se bude rodit pouze tehdy, pokud se matky budou cítit finančně zajištěné, uvedl Orbán a dodal, že nebýt štedré rodinné politiky vlády Fideszu, Maďarsko by od roku 2010 mělo minimálně o dvě stě tisíc porodů méně. Kromě daňového osvobození matek, které je v EU ojedinělé, si maďarské rodiny mohou podobně jako v mnoha jiných zemích odečíst určitou částku z daní. Orbán však oznámil, že se tento odpočet letos zdvojnásobí. Rodiče si budou moci odečíst 50 eur měsíčně za jedno dítě, 200 eur za dvě a 500 eur za tři děti. Kromě toho budou od daně osvobozeny také všechny typy přídatků a příspěvků na péči o dítě spojených s rodičovskou dovolenou. Všechna tato opatření samozřejmě výrazně zvýší veřejné výdaje, ale podle Orbána současné ekonomické prognózy pro rok 2025 a následující roky naznačují, že si to Maďarsko může dovolit a zároveň bude pokračovat ve snižování

veřejného dluhu při stabilním hospodářském růstu.

Proti demografickému poklesu

Maďarská prorodinná politika už dříve vzbudila mezinárodní pozornost. Vláda například také poskytuje novomanželům, kteří se zaváží mít do pěti let děti, vysoké bezúročné půjčky. Velká část těchto půjček se pak po narození každého dalšího dítěte postupně mění v nevratné granty. Matky se čtyřmi dětmi jsou již léta nejen osvobozeny od placení daně z příjmu, ale mohou také žádat o štedré dotace na nákup sedmimístných rodinných automobilů. Všechna tato opatření mají společný cíl: bojovat proti demografickému poklesu zvýšením počtu domácího obyvatelstva namísto spoléhání na masovou pracovní migraci, jak to dělá mnoho západních zemí.

Není náhodou, že maďarská rodinná politika bývá konzervativními europoslanci v Bruselu často dáována za vzor, který by se měl následovat i jinde. Před několika týdny představila Evropská komise svůj vlastní soubor řešení pod názvem *Demography Toolbox*, který vyvolal v Evropském parlamentu ostrou debatu kvůli tomu, že se zaměřuje spíše na zvyšování pracovní migrace ze zemí třetího světa než na podporu porodnosti v Evropě.

TEC News
přeložil Pavel Štíčka

SLOVO KNĚZE

Tak nám začal Ramadán, eh, čo to táram, vlastně doba postní...

Proč takový začátek. Prostě proto, že se tato dvě období letos překrývají a čas od času se setkám s názorem, že toto (ramadán a půst) je další (či jedno z mnoha – záleží na růžovosti brýlí hlasatele názoru) pojítko mezi islámem a křesťanstvím. Dovolím si nesouhlasit. Už jenom rozdíl postní praxe mezi muslimy a křesťany napoví. Ne, nejde o to, že ramadán je kratší o cca deset dní než doba postní. Jde spíše o to, že my se, pokud si nevíme rady, můžeme poradit s postním řádem, který vydává a vyhláší nám nadřízená autorita, která je v jednotě s Římem.

Vzhledem k tomu, že islám není „centrálně řízen“ jako katolická církev, tak pro každého muslima je „autoritou nejvyšší“ jeho imám, který může říkat něco jiného než imám v sousední vsi, hlavně pokud to opře o korán a hadíthy. A pokud se místní imám rozhodne, že vhodná doprovdná činnost ke zbožnějšímu prožití ramadánu je zrovinka pobíjení křesťanů, případně jiných (z hlediska koránu rouhačů) a Alláh v tom má zalíbení a pobíječe odmění... Můžeme si snadno domyslet, jak se zachová horlivý a zbožný muslim, zvláště když při své ramadánové akci uloví nějakou tu kořist, kterou si dle učení (falešného) proroka M. může nechat, prodat či využít jinak. Toto je samozřejmě extrémní případ. Ale je zajímavé, že ve státech s muslimskou většinou se nejvíce utrácí za jídlo právě během ramadánu, neb každý den po západu slunce začíná veliké dohánění celodenního půstu od jídla, pití a ostatního...

Myslím, že smysluplnější než neustálé snažení se o to přesvědčit nás, že muslimové jsou podobní nebo ještě lepší než my, by bylo, kdybychom jako hlavní či jeden z úmyslů letošního postního úsilí měli obrácení muslimů ke křesťanství.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

KDYŽ SE NEOBRÁTÍTE, VŠICHNI ZAHYNETE

23. března 2025 – 3. neděle postní – Lk 13,1–9

Jan Zlatoústý

Bůh trestá některé hříšníky tím, že odřezává jejich nepravost, čímž jim určuje lehčí trest, zcela je odděluje od ostatních a ty, kdo žijí ve zlobě, napravuje jejich zavřením. Jiné naopak Bůh netrestá hned, aby si dali pozor, činili pokání a vyhnuli se tak trestu jak v tomto, tak v budoucím životě. Neboť kdyby se nezměnili, čekalo by je větší utrpení.

Ambrož

Byla to vinice Pána zástupů, kterou dal pohanům za kořist. Přírovnání synagogy k tomuto stromu je přiléhavé, protože tento strom má hojnost listů, ale svým majitelům bere naději na očekávané plody. Podobně i v synagoze jsou učitelé neplodní ve skutcích, ale pyšní se slovy, jako by jimi oplývali, a šíří prázdný stín Zákona. Je to také jediný strom, který od začátku rodí plody namísto květů a jeho plody opadávají, zatímco rostou nové. Přesto však několik prvních zůstává a nepadá. Stejně tak první lid synagogy odpadl jako neužitečné ovoce, aby se ze štáv starého náboženství zrodil nový lid Církve. Nejprve však někteří z Izraele převýšili ostatní krásným ovocem, jako jsou zralé fíky, a jim bylo řečeno: „Budete sedět na dvanácti trůnech“ (srov. Lk 22,30). Někteří se domnívají, že tento fíkovník není obrazem synagogy, ale zloby a nepoctivosti – ti se však od našeho výkladu nijak neliší, jen ho vyjadřují obecněji.

Pán nehledal proto, že by nevěděl, že na fíkovníku není ovoce, ale aby obrazně ukázal, že synagoga už měla nést plody. Dalšími slovy pak učí, že nepřišel předčasně, když přicházel tři roky, neboť je psáno: „Proto řekl vinaři: Hle, už tři léta přicházím hledat ovoce na tomto fíkovníku a nic nenacházím.“ (Lk 13,7). Přišel k Abrahámovi, přišel k Mojžíšovi, přišel k Marii – tedy přišel ve znameních, v Zákoně a v těle. Jeho příchod poznáváme podle dobrodiní: nejprve očištění, poté posvěcení a nakonec ospravedlnění. Obřízka očišťovala, Zákon posvěcoval, mi-

Alexander Master: Ježíš uzdravuje ochrnutou ženu (cca 1430)

lost ospravedlňovala. Proto židovský lid nemohl být očištěn, protože měl pouze tělesnou, nikoli duchovní obřízku. Nemohl být ani posvěcen, protože nepoznal ctnost Zákona a více usiloval o tělesné než o duchovní věci. A nebyl ani ospravedlněn, protože nečinil pokání za své hříchy a nepoznal milost. Proto se v synagoze právem nenašlo ovoce a přichází příkaz ji pokácet: „Poraz ho! Proč má zabírat půdu?“ (Lk 13,7). Dobrý vinař – snad ten, na kterém stojí základ Církve – však tuší, že jiný má být poslán k pohanům, zatímco on sám k těm, kdo jsou z obřízky. Proto se vroucně přimlouvá, aby fíkovník nebyl poražen, protože doufá, že díky jeho působení může být židovský lid zachráněn v Církvi. A tak pokračuje: „On mu odpověděl: Pane, nech ho tu ještě tento rok.“ Rychle pochopil, že příčinou neplodnosti je tvrdost a pýcha Židů. Proto přišel obdělávat, neboť věděl, jak napomenout chyby, a říká: „Okopám ho.“ Slíbil, že apoštolskými motykami rozkope tvrdá srdce Židů, aby hromada hlíny nezasykala a neskryla kořen moudrosti. A dodává: „Pohnojím ho“ – tedy dám mu cit pokory, díky kterému i Židé v Kristu pochopí, že se mohou stát plodnými. Proto pokračuje: „snad příště ovoce ponese. Jestliže ne, dáš ho pak porazit“ (Lk 13,9).

Řehoř Veliký

Pán přišel k fíkovníku třikrát, protože zkoumal přirozenost lidského rodu před Zákonem, pod Zákonem a pod milostí. Očekával, napomínal a navštěvoval, a přesto si stěžuje, že za tři roky nenašel ovoce. Mysli některých zkažených lidí totiž nenapraví ani přirozený vnitřní zákon, nepoučí je přikázání a neobráťí je ani zázraky jeho Vtělení.

Řehoř Naziánský

Ani my se tedy nemáme hned hněvat, ale nechat se přemoci milosrdenstvím. Nemáme hned kácet fíkovník, který možná ještě ponese ovoce, pokud ho vyléčí úsilí zkušeného správce. Proto se dodává: „On mu odpověděl: nech ho tu ještě tento rok. Okopám ho.“

Teofylakt

Nebo hospodář je Bůh Otec a vinař Kristus, který nedovolí fíkovník porazit jako neplodný, ale jakoby říká Otci: Pokud nepřinesli ovoce pokání díky Zákonu a pro rokům, poleji je svým utrpením a učním, a snad přinesou ovoce poslušnosti.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

LITURGICKÉ VZPOMÍNKY STÁRNOUCÍHO FARÁŘE V.

Změna (či úprava, jak chcete) ritu mše svaté...

... vstoupila v účinnost o první neděli adventní 30. listopadu 1969. Někde se na to připravovali s dychtivostí, jinde s nechutí, ne-li docela věcnými výhradami. Já tomu tehdy jako čtrnáctiletý ještě tak moc nerozuměl, ale připadlo mi divné, když se v sobotu 29. listopadu po ranní mši svaté misál odnesl s tím, že už nebude potřeba. Jak to? říkal jsem si už tehdy. Po nějaké době to vyjádřil kardinál Ratzinger mnohem fundovaněji: není přece možné, aby to, co ještě včera bylo tím správným, ba jediným, se nyní považovalo za škodlivé a touha po tom za něco nepatřičného? Leč byli jsme vycepováni k poslušnosti, a tak se začalo „po novu“.

V každém kostele se to dělalo trochu jinak. Někde se např. místo *Gloria* nebo i *Credo* zpívala sloka písně, jinde to recitovali (zhudebněná ordinaria ještě nevešla v užívání) nebo se hrálo během kánonu, který se říkal dál potichu. Varhaníci, co hráli ve více kostelích, museli mít dobrou paměť na odlišné zvyklosti, jeden měl dokonce kartotéku... Vůbec hudebníci to snad měli nejtěžší, protože sborové latinské zpěvy se považovaly za přežitek, bránící „lidu v aktivní účasti“, a jejich hlas nebyl příliš slyšán. Pan profesor Jaroslav Vodrážka, známý improvizátor a hluboce zbožný muž, bral službu varhaníka skutečně za něco až posvátného a do jeho usebraného prolínání písně a meziher tedy obtížně zapadaly požadavky „přerušování“. (Velmi pregnantně se vyjádřil prof. Václav Medek: *Čoveče, kněz tu není proto, aby dělal výplň varhaníkovi, ale varhaník má dělat výplň knězi, ja? No, je na tom hodně pravdy i dnes.*)

První roky „obnovené liturgie“ přinášely – bez ohledu na to, zda někde sloužili čelem nebo zády – těžkosti stran mešních textů. Byl k dispozici pouze mešní řád (tenká červená knížka) a s ostatním si kněz musel poradit za pomoci českých překladů Schallerova misálku (nebo novějšího Švédova), jelikož *propria* a *co-*

munia se opozdila (v roce 1969 vyšel pouze mešní řád, celý misál až v roce 1970 a nové uspořádání kalendáře svátků svatých ještě později). Jediné, co chodilo na jednotlivých listcích už dříve, byly přímluvy, tehdy ovšem začínající pozdravem *Pán s vámi*, jelikož v době ještě starého mešního řádu se počítalo s jejich zařazením mezi zmíněný pozdrav a veršík *Offertorium*.

Jak postupně vznikaly překlady mešních částí i lekcionáře, distribuovaly to konsistoře jako cyklostylované A4 přílohy k oběžníkům. A tak se k oltáři nosily hnedle štosy liturgické literatury a ne jednou se přihodilo, že se listy popletly. Vzpomínám, jak se to jednou stalo P. Janu Blesíkovi CmsR, který začal číst evangelium – a najednou nic... Pohotově to tedy dovyprávěl. Jindy začal ministrant číst proroka Izaiáše – a dočetl evangelium! Nu, Boží slovo to bylo.

Pan doktor Rajmon u sv. Gotharda se zprvu snažil všechny nové předpisy dodržovat. Ale pak hned nějak v lednu onemocněl zánětem průdušek a přecházel ho. Následkem toho „upraven“ byl místní mešní pořad tak, že se celou mši zpívalo, kněz „jel“ potichu a pouze přečetl evangelium, říkal nahlas konsekraci a společně se zpíval Otčenáš.

Se sv. Gothardem jsem byl „rozloučen“ v květnu 1970, protože jsem si dovolil kriticky zhodnotit sólo paní hospodyně. A tak neméně silným až štekavým sopránem mi ve dveřích sakristie druhý den sdělila, *ať si chodím k Matěji, kam bydlíštem patřím, nebo ať si chodím k Tomáši, ale je ať už neotravuju!* (Pan doktor se nezmohl na slovo. Ale stejně jsem ho měl rád a každý rok za něj sloužím 2. ledna mši svatou...)

Moje liturgické vzpomínky tedy od těch dob jsou spojeny převážně s Malou Stranou, i když jsem ze slušnosti občas zašel také k sv. Matěji, kde působil oblíbený P. Jan Machač. Mně ovšem víc

Kostel sv. Mikuláše na Malé Straně. Foto: stnicholas.cz

vyhovovala mentalita Malé Strany, kam jsem byl uveden opět tetou Hankou, která tam „objevila“ právě u sv. Tomáše P. Víta Marečka, augustiniána, který dostal v rámci pražského jara opět státní souhlas a jehož znala z mládí.

Ovšem v sousedství, u sv. Josefa, působil „veliký Dr.“, totiž prof. Ladislav Pokorný, velký liturgik před Hospodínem, který v předchozích letech měl na starosti prakticky celou Malou Stranu (říkalo se tomu SPOMAKO neboli Spojené malostranské kostely.) Tehdy se už zasazoval o liturgickou obnovu, mj. i tím, že instaloval do kostela sv. Mikuláše cosi, co vypadalo jako bedna pobitá látkami, a navíc na kolečkách. No, a tradovalo se, že tam měl pozvaného biskupa Tomáška, který když se opřel rukama o tento „oltář“, tak se týž dal do pohybu. „Co jste si, pane doktore, při tom pomyslel?“ „No, já jen čekal, kam až to pojede, hohoho!“ odvítel tento odborník na liturgii.

P. Jan Gerndt

P. Mgr. Jan Gerndt
emeritní farář ŘKF Praha-Zbraslav

K OTÁZCE UDÍLENÍ SVÁTOSTI SVĚCENÍ ŽENÁM

Trocha teorie na úvod

Svátost svěcení má tři stupně. Každý stupeň svěcení je svátostí. Proto je velmi nepřesné a zavádějící pojmenování svátost kněžství. Jedná se pouze o lidové označení této svátosti, plynoucí z toho, že se nejčastěji uděluje svátost svěcení ve stupni kněžském.

Prvním a hlavním stupněm svátosti svěcení je episkopát neboli biskupský stupeň; nositelé tohoto svěcení jsou nástupci apoštolů a mají plnost svátostného kněžství; druhým stupněm je presbyterát neboli stupeň kněžský, který je odvozen od biskupského stupně. Nositelé svátosti svěcení v kněžském stupni nemají plnost apoštolské pravomoci, pokračují sice také v poslání apoštolů, avšak závisle na přírodních nástupcích apoštolů, kterými jsou pouze biskupové. Oba tyto stupně svátosti svěcení udělují nositelům moc jednat v Církvi v osobě Krista, to znamená, že Pán Ježíš jedná v Církvi prostřednictvím biskupů a kněží, skrze ně on sám proměňuje své Tělo a Krev ve mši svaté, odpouští hříchy, uděluje svoji milost ve křtu atd.

Třetím stupněm svátosti svěcení je diakonát neboli stupeň jáhenský. Jáhenství ovšem neuděluje nositeli moc jednat v osobě Krista, nýbrž jej posvěcuje ke službě v Církvi. Jáhenství se proto liší od ostatních stupňů svátostného svěcení nejen stupněm, nýbrž podstatně. Jáhen není svěcen ke kněžství ve vlastním slova smyslu, nýbrž ke službě, a to jak biskupům a kněžím při jejich poslání, tak také věřícím.

Trocha z církevních dějin

Jáhny ustanovili již apoštolové, kteří jim svěřili úkony služby v Církvi (Sk 6,1–6). V Církvi ve starověku byla často využívána také služba žen. Především byly zapotřebí při udělování křtu ženám, protože se křest uděloval ponořením. Stejně tak bylo jejich úkolem vyučování katechumenek ve víře. Kromě toho jim byla také svěřena péče o chudé ženy a osiřelé děti a měly dohled při bohoslužbě nad

Sv. Pavel svěřuje dopis Římanům sv. Foibe (1164)

ženami. První jáhenky ustanovili sami apoštolové; svatý apoštol Pavel se například zmiňuje o jáhence Foibe (Řím 16,2). A právě proto, že úkolem těchto žen byla podobně jako u jáhnů služba, i když jiného druhu, byly tyto ženy označovány jako jáhenky. Ovšem jejich služba nebyla nikdy stupněm svátosti svěcení. Jáhenky sice přijímaly od biskupa požehnání ke službě, avšak nikoli svěcení. Vkládání rukou biskupa nebylo u jáhenek svátostným úkonem, protože – jak plyne ze starých bohoslužebných knih – ke svěcení jáhnů byla užívána zcela samozřejmě nejen jiná modlitba, nýbrž také jiný výraz pro samotné vkládání rukou! Během středověku služba jáhenek zanikla.

K aktuálním otázkám

Již v roce 1975 žádala společná synoda německých biskupů papeže Pavla VI., aby vzhledem k pastorační situaci bylo dovoleno v Německu světit ženy na jáhny. Odpověď byla dána o rok později Kongregací pro nauku víry, která tuto žádost zamítla v deklaraci *Inter insigniores* z 15. října 1976.

Kongregace zároveň podává podrobné vysvětlení. Dokument zdůrazňuje, že Pán Ježíš nevyvolil mezi apoštoly žádnou ženu. Což ovšem nebylo z důvodů společenských, když tehdy ženám úřad svěřo-

ván nebyl, protože Kristus Pán jednal se ženami odlišně od tehdejších zvyklostí. Nejedná se proto o jakýsi sociální či kulturní dobový kontext, nýbrž o svobodné rozhodnutí samotného Krista.

Dále bylo zdůrazněno, že úřad kněžský nesvěřil Kristus ani své přesvaté Matce, Panně Marii, která svojí důstojností apoštoly převyšuje. Tento argument nacházíme u papežů již dříve, například papež Inocenc III. (1198–1216) odsoudil praxi ve Španělsku, kde v diecézích Burgos a Palencia řeholnice vyznávaly své hříchy abatyším. Papež nařídil tamějším biskupům, aby jeho autoritou tuto praxi abatyším zakázali a ve svém listě se odvolává na příklad Panny Marie, která převyšuje apoštoly svojí důstojností, a přesto Kristus svěřil klíče nebeského království pouze apoštolům. Deklarace cituje také výroky předchozích papežů a tridentského koncilu, když uvádí, že Církve nemá moc změnit to, co náleží k podstatě svátosti. To znamená, že podle učení Církve je nemožné udělit ženě svátost svěcení v jakémkoli stupni.

Toto rozhodnutí však mnozí nepřijali a otázky ohledně svěcení žen přetrvávaly i nadále. Na ně reagoval papež sv. Jan Pavel II. ve svém apoštolském listu *Mulieris dignitatem* z 15. srpna 1988 a zdůraznil, že svátost svěcení náleží pouze mu-

Vittore Carpaccio: Jáhenské svěcení sv. Štěpána (1511)

žům. Avšak ani toto vyjádření mnohým nestačilo, a proto papež vydává v roce 1994 apoštolský list *Ordinatio sacerdotalis*, ve kterém výslovně stanoví (čl. 4): „Aby byla odstraněna jakákoli pochybnost v této velmi důležité záležitosti týkající se samotného božského ustanovení Církve, mocí svého úřadu ‚posilňovat bratry‘ (Lk 22,32) vyhláší, že Církev nemá žádnou moc udělovat svátost svěcení ženám a že toto rozhodnutí mají s definitivní platností přijmout všichni věřící Církve.“

Z uvedeného rozhodnutí stejně jako z dřívějších je zřejmé, že se nejedná o disciplinární záležitost, kterou by bylo možno měnit. Ovšem stále to někomu nebylo jasné, a tak v roce 1995 potvrzuje Kongregace pro nauku víry, že Církev nemůže udělit svátost svěcení ženám. Kongregace také potvrzuje, že tato skutečnost náleží k pokladu víry, tudíž se jedná o zjevenou Boží pravdu, která je neměnná.

Tuto nauku tedy proto musí přijmout každý katolík. Kánon 750 §1 *Kodexu kanonického práva* stanoví: „Vírou božskou a katolickou je nutno věřit vše, co je obsaženo v psaném nebo tradicí sděleném Božím slově, jediném pokladu víry, Církvi svěřeném, a co je zároveň předkládáno jako Bohem zjevené buď slavnostním učitelským úřadem Církve, nebo jejím řádným a obecným učitelským úřadem; toto se projevuje společným přijetím křesťany pod vedením posvátného učitelského úřadu; proto jsou všichni povinni

varovat se každého učení, které je s ním v rozporu.“

Následující kánon (751) stanoví, že „bludem se nazývá tvrdošíjně popírání některé pravdy, kterou je nutno věřit vírou božskou a katolickou, nebo tvrdošíjně pochybování o ní po přijetí křtu“. Z toho jasně plyne, že každý katolík, který popírá ustanovení o nemožnosti udělení svátosti svěcení ženě, tím samým přestává být katolíkem!

Další důležitou skutečností je to, že ženě – i kdyby přece jen podstoupila obřad svěcení – přesto nebude tato svátost udělena! Pokud by přece jen některý biskup na ženu vložil ruce, jednalo by se o nulitní úkon. Proto se v právních dokumentech týkajících se „svěcení“ žen neuzivá termín *udělit svěcení*, nýbrž *usilovat udělit svěcení* (*attentare*), protože udělit takto svátost prostě nejde. Výraz *attentare* ukazuje, že se nejedná o udělování svátosti, nýbrž o útok na ni.

A nejen to. Pokus o svěcení ženy je závažným trestným činem. Jakkoli již tuto skutečnost stanovily také dřívější dokumenty, do *Kodexu kanonického práva* byl tento trestný čin vložen jako součást nové úpravy trestního zákoníku Církve z roku 2021. Kánon 1379 §3 stanoví: „Ten, kdo se pokusí udělit svátost svěcení ženě, jakož i žena, která se pokusila přijmout svátost svěcení, upadájí do trestu samočinné exkomunikace vyhrazené Apoštolskému stolci; klerik může

být kromě toho potrestán propuštěním z klerického stavu.“

Samočinná exkomunikace, jejíž prominutí je vyhrazeno Apoštolskému stolci, je nejtěžší trest, který Církev zná. Výraz *samočinná* znamená, že do tohoto trestu viník upadá nikoli až rozhodnutím církevního představeného nebo soudu, nýbrž samým spácháním trestného činu. Pokud Církev takto přísně trestá zločin pokusu o svěcení ženy, je zcela zřejmé, že považuje takové jednání za velice závažné porušení církevní kázně. Kánon 1318 dodává, že „tresty, které nastupují bez rozhodnutí představeného (samočinné), stanoví zákonodárce jen za některé úmyslné zločiny, které buď mohou způsobit závažnější pohoršení, nebo nemohou být účinně postihovány tresty, které jsou účinné až po odsuzujícím rozhodnutí; avšak nápravné tresty, hlavně exkomunikaci, stanoví s největší rozvahou pouze za závažnější zločiny.“ Pokud za trestný čin pokusu o svěcení ženy je tento trest stanoven, znamená to, že Církev toto jednání považuje za závažný zločin, který je ovšem zároveň také těžkým hříchem, a proto není ani teoreticky možné, aby se svátost svěcení ženám udělovala.

Závěrem

Z uvedených skutečností vyplývá, že veškerá diskuse o „svěcení“ žen je zcela absurdní. Církev nemá ve své moci změnit podstatu žádné ze svátostí a nauka, že přijmout svátost svěcení může pouze pokřtěný muž, je podstatnou součástí svátosti a zároveň součástí neměnného pokladu víry. Proto Církev řadí pokus o „svěcení“ ženy mezi nejzávažnější trestné činy, protože je to skutečnost, která odporuje nejen praxi a disciplíně Církve, nýbrž také její nauce, kterou přijala od samotného Krista.

P. Šimon Polívka

P. ICLic. Mgr. Šimon Polívka Ph.D.
farář ve Vejpřtech, člen Diecézního soudu
litoměřické diecéze

ANGLIE A ASISTOVANÉ SEBEVRAŽDY

Podle průzkumu veřejného mínění, který provedla lobbistická skupina *Dignity in Dying* (Důstojnost při umírání), podporující asistované sebevraždy, méně než polovina veřejnosti chce, aby jejich poslanec hlasoval pro zákon, který by ve Spojeném království asistované sebevraždy legalizoval.

V dřívějším letošním průzkumu, který mezi 10 887 britskými dospělými provedla stejná lobbistická skupina, chtělo jen 43 % veřejnosti, aby jejich poslanec hlasoval pro zákon o asistovaných sebevraždách.

Tyto výsledky také odpovídají průzkumu veřejného mínění, který byl letos uveřejněn v deníku *The Telegraph*. Vyplývá z něho, že podle veřejnosti by „legalizace asistovaných sebevražd“ neměla být prioritou; respondenti ji na žebříčku otázek, na něž by se měla nová vláda zaměřit, zařadili na 22. místo z 23 položek.

Nízká podpora v labouristické voličské základně

Navzdory podpoře ze strany premiéra má změna zákona o asistovaných sebevraždách nižší podporu mezi tradičními voliči labouristů.

Je významné, že mezi stoupenci labouristů byla nízká podpora toho, aby poslanci hlasovali pro tento zákon; pouze 44 % těch, kdo měli v úmyslu volit ve volbách 2024 labouristy, chtělo, aby jejich poslanci hlasovali pro asistované sebevraždy. Nižší podporu deklarovali už jen ti, kteří se chystali volit liberální demokracii (42%).

Nejnižší podpora změny zákona byla ve věkové kategorii 18–34 let, kde pouze 36 % respondentů chtělo, aby jejich poslanci hlasovali pro asistované sebevraždy.

Ze všech regionů Spojeného království byla podpora chystané legislativní úpravy nejnižší v Londýně, kde pouze 34 % dotazovaných chtělo, aby jejich poslanci hlasovali pro změnu zákona.

Mezi těmi, kdo v referendu o vystoupení z Evropské unie hlasovali pro setrvání, chtělo, aby jejich poslanci podpořilo zákon o asistovaných sebevraždách,

Foto: righttolife.org.uk

méně lidí (45%) než mezi těmi, kdo hlasovali pro odchod z EU (49%).

U věřících byla podpora toho, aby poslanci hlasovali pro chystaný zákon, nejnižší mezi dotazovanými muslimy, kde dosahovala pouhých 19%.

Tento výsledek přichází poté, co průzkum Britské islámské lékařské asociace mezi zdravotnickými pracovníky ukázal, že 88% dotázaných nesouhlasí s tím, aby lékaři mohli legálně předepisovat smrtící přípravky.

Když se zastánci toho, aby jejich poslanci hlasovali pro změnu zákona o asistovaných sebevraždách, rozdělí podle jejich etnické příslušnosti, podpora je nižší mezi černošskými a asijskými voliči, kde činí pouze 24%.

Mezi soukromými nájemci byla podpora změny zákona nižší (37%) oproti přímým vlastníkům domů (46% podpora) i těm, kdo vlastní dům zatížený hypotékou či půjčkou (48% podpora).

Labouristický kabinet je v otázce asistovaných sebevražd výrazně rozdělený

Když se Kim Leadbeaterová chystala 16. října předložit návrh zákona o asistovaných sebevraždách, ukázalo se, že v otázce asistovaných sebevražd je labouristický kabinet silně rozdělený, přičemž podle předchozích veřejných vyjádření ministrů a záznamů o jejich hlasování naznačuje podporu legalizace asistovaných sebevražd méně než polovina členů vlády, přestože premiér změnu v zákoně hlasitě podporuje.

Na základě předchozích hlasování o asistovaných sebevraždách v letech 2015 a 1997 i nedávných veřejných vyjádření o této otázce se zdá, že legalizaci asistovaných sebevražd podporuje méně než polovina poslanců v rámci labouristické vlády.

Vzhledem k jejich dřívějšímu hlasování a veřejným vyjádřením bude deset členů vlády pravděpodobně hlasovat proti změně zákona, zatímco názory dvou členů kabinetu zůstávají zcela neznámé,

neboť se neví o žádném jejich vyjádření na toto téma a při posledním hlasování Dolní sněmovny o asistovaných sebevraždách v roce 2015 ještě nebyli zvolenými poslanci.

Navzdory ujištěním od Leadbeaterové, že legalizace asistovaných sebevražd nevytvoří „šikmou plochu“, kdy zákon s údajně restriktivními podmínkami přístupu k asistované sebevraždě bude později pozměňován a vykládán tak, aby se přístup k ní rozšířil, desítky labouristických poslanců podporují návrhy na rozšíření rozsahu navrhovaného zákona, aby se vztahoval i na ty, kdo nejsou smrtelně nemocní.

Podle deníku *Telegraph* skupina 54 poslanců napříč politickými stranami vede údajně kampaň, aby se zákon o asistovaných sebevraždách, který Leadbeaterová navrhuje, netýkal jen smrtelně nemocných, ale i „nevléčitelně trpících“. Patří k nim „až 38 labouristických“ poslanců, z nichž 13 působí ve vládních pozicích.

Rozšiřování zákona o asistovaných sebevraždách v Oregonu a Kanadě

Tvrzení Leadbeaterové, že vznik šikmé plochy ve skutečnosti nehrozí, podkopávají nejen poslanci z její vlastní strany, kteří se snaží rozsah jí navrhovaného zákona rozšířit už teď, ještě než byl vydán, ale také důkazy z řady jurisdikcí se

zákony, jež původně obsahovaly údajně restriktivní kritéria pro přístup k asistované sebevraždě, ale následně podmínky, za nichž k asistované sebevraždě a/nebo eutanázii může dojít, rozšířily.

Organizace *Dignity in Dying*, která asistované sebevraždy prosazuje, uvádí Oregon jako vzor pro vývoj legislativy ve Spojeném království a tvrdí, že asistované sebevraždy umožňuje za přísných kritérií a s několika pojistkami.

Z přehledu údajů o asistovaných sebevraždách z Oregonu za posledních 25 let, který v časopise *BMJ Supportive & Palliative Care* uveřejnili přední akademici, vyplývá, že po zavedení tohoto zákona v Oregonu byl následně vykládán tak, aby umožňoval širší přístup k asistované sebevraždě.

Tito akademici zjistili, že „od roku 2010 lékařsky asistovanou sebevraždou podstoupili pacienti s celou řadou jiných diagnóz, než je rakovina, včetně nemocí jako artritida, arteritida, komplikace po pádu, kýla, stenóza a mentální anorexie, které nejsou smrtelné“.

Roku 2022 byl ze zákona o asistovaných sebevraždách v Oregonu vyňat požadavek trvalého pobytu, což vede k obávám ze „sebevražedné turistiky“.

Kanadská legislativa, která asistované sebevraždy a eutanázii umožňuje, dříve požadovala, aby u žadatelů o eutanázii či asistovanou sebevraždou byla „rozumně

předvídatelná“ přirozená smrt. V roce 2021 však kanadský parlament tento požadavek zrušil. Stalo se tak pouhých pět let po přijetí původního zákona, který eutanázii a asistované sebevraždy povoloval. V únoru 2024 byl přijat zákon, podle kterého bude od března 2027 k povolání asistované sebevraždy a eutanázie stačit duševní zdraví.

Mluví organizace *Right To Life UK* Catherine Robinsonová uvedla:

„Výsledky tohoto průzkumu od lobbistické skupiny na podporu asistovaných sebevražd *Dignity in Dying* naznačují, že ministerský předseda je v otázce asistovaných sebevražd v rozporu s voličskou základnou své vlastní strany. Prosazování asistovaných sebevražd není v popředí zájmu labouristických voličů. Právní úprava, jejíž podporu chce od svého poslance jen menšina voličů a kterou se už poslanci snaží rozšiřovat, představuje číhající pohromu. Riziko donucování a nátlaku, které u legálních asistovaných sebevražd vždy existuje, se v době, kdy je státní zdravotní péče pod takovým tlakem, zvyšuje. Poslanci musí hlasovat proti tomuto nedomyšlenému, uspěchanému a nebezpečnému návrhu zákona.“

Right to Life UK
LifeNews.com

Přeložila Alena Švecová

Znovu zakusit Janovy pašije

4. – 6. 4. 2025

Těžištěm velkopáteční bohoslužby slova jsou pašije podle Jana. V nich se líčí proces proti Ježíšovi tak, aby se vyjevila pravda. Tématem Janova evangelia je cesta Božího Syna k Otcí, po které ho můžeme následovat. Chceme si uvědomit, že Janovy pašije neukazují Ježíše jako pasivně trpícího, ale jako aktivně jednajícího. Kříž je v Janových pašijích zobrazen jako vítězné znamení vykoupění. Ježíšovo „dokonáno jest“ na kříži je jeho triumfem. Pomůže nám i hudba J. S. Bacha.

boziden.cz/events/znovu-zakusit-janovy-pasije

MOUNT HOSÍN

**HOSÍNSKÁ
ŠKOLA MODLITBY**

**ZNOVU ZAKUSIT MODLITBU
KAŽDÝ MĚSÍC JINAK**

Informace a přihlášky na
www.mounthosin.cz/akce

DUCHOVNÍ OBNOVY VEDE
P. Tomas van Zavrel

PŘÍBĚH ODCIZENÍ I.

Když člověk přijde o dítě, existují určité rituály nebo se – pokud rituály chybí – setká s pochopením. Jestliže vám dítě zemře při nějaké nehodě, všichni přijdou na pohřeb: tety, strýcové, přátelé z dětství, které jste léta neviděli, oblíbení učitelé, trenéři. Přinesou květiny, projeví soustrast a navaří vám jídlo. I když nikdo neví, co říct – dokonce i když se nic říct nedá –, lidé chtějí najít správná slova.

Pokud se vaše dítě stáhne do podsvětí závislosti, v církevních suterénních prostorách se skládacími židličkami fungují podpůrné skupiny, kde dostanete slabou kávu a setkáte se s dalšími rodiči, kteří se cítí úplně stejně bezmocně jako vy. Jestliže vaše dítě přetne všechna pouta a zmizí do sekty, nikdo si nemyslí, že byste do svých starých vzpomínek měli vepsat jeho nové jméno, natož se k té sektě připojit také. Když ale dítě veřejně oznámí, že je transsexuál, od rodičů se očekává, že budou oslavovat drastickou změnu osobnosti svého dítěte, jeho nové radikální názory, bujarý útok na jeho zdravé tělo a prudký pokles jeho budoucích možností. Rodiče, kteří tento vývoj nevítají s dostatečným nadšením a povolností, mohou být posléze zcela vypuzeni ze života svých dětí.

Destruktivní sebeodmítnutí

V genderové otázce přestávají všechny rituály a projevy porozumění fungovat. Během léta jsem mluvila se třemi matkami, kterým se odcizily jejich dospělé děti. Jejich příběhy vyvolávají nepříjemné otázky o tom, co změna pohlaví obnáší: nikoli konstruktivní proměnu sebe samého, nýbrž destruktivní sebeodmítnutí. Tento pokus vyhladit staré a opovrhované já ohrožuje všechny blízké vztahy. Přátelé, milenci a manželští partneři se musí přizpůsobit a přepsat svůj vlastní životní příběh. „Potvrzující“ služby úpravy fotografií dělají z holčiček chlapečky a obráceně. Některé manželské páry si pořizují nové svatební fotografie, jimiž nahrazují staré, jako by do manželství vstupovaly s poznáním, které přišlo až později. Přátelé se musí tvářit, jako by určité prožitky – například bláznivé hrůzy puberty – nikdy nesdíleli, nebo naopak

Foto: Alexander Grey / Unsplash

jako by je sdíleli, i když tomu tak nebylo.

Ničí přítomnost není pro revizionistu tak obtěžující jako přítomnost rodičů. Mladého člověka, který prochází sebeostruční, přítomnost žádného člověka neobtěžuje tolik jako blízkost matky, která nikdy nebude rozervané tělo chápat jako osvobození. Rodiče, kteří přišli o dospělé děti kvůli odcizení, se širších rozhovorů o genderu a změně pohlaví většinou neú-

častní. V mnoha případech si účast v této debatě musí zakázat. Veškerá naděje na smíření s dítětem závisí na jejich mlčení – nebo na jejich anonymitě, pokud nevydrží zůstat zticha.

Když rodiče promluví, jejich příběhy mohou obtěžovat i ty, od nichž by jinak bylo možné očekávat pochopení. Pro mnohé kritiky změny pohlaví u mladistvých je obtížné mluvit o dospělých. Mož-

ná jim připadá osvícenější říct: „Dospělí se v těchto věcech samozřejmě mohou svobodně rozhodnout.“ Pak nemusíme mluvit o tom, co změna pohlaví skutečně obnáší, ale jen o tom, proč není vhodná pro děti. Buď ale změna pohlaví představuje bezpečnou, účinnou a etickou lékařskou péči, nebo ne. Buď je sebeodmítnutí dobré, nebo ne.

Seznamte se s Jane, Jo a Andreou

„Přirovnávám to k závislosti na heroinu,“ říká Jane. „Vaše dítě je v nebezpečí. Jeho osobnost se mění. Nemluví s vámi. Není k vám upřímný. Úplně ho to ovládá a nárokuje si to přednost přede vším ostatním v jeho životě. Ale... je to jako závislost na heroinu, kdy všichni říkají, že heroin vašemu dítěti ve skutečnosti prospívá a samozřejmě chceme, aby k němu mělo přístup, a jak je úžasné, že má heroin v takové oblibě.“

Janina dcera přijala v sedmnácti letech nebinární identitu a o několik let později se začala identifikovat jako chlapec. Měla velké hudební nadání. Jane mě žádá, abych její dceři říkala Laura, což je jméno vypůjčené z knížek *Little House*, které si dřív spolu četly. „Byla skvělá, měla blízké přátele, byla studijně nadaná, zajímala se o spoustu různých věcí. A tohle do ní prostě vrazilo a ukradlo jí její život. ... tu myšlenku jí vsugerovali ve škole a na internetu: možná jsi trans. Je to, jako byste někomu řekli: Mám klíč k tomu, proč jsi nešťastný, cítíš se nesvůj a není ti příjemně. Když půjdeš touto cestou, těmto pocitům unikneš. Vždycky všechno prožívala hodně silně a v pubertě se potýkala se sebepoškozováním a poruchami příjmu potravy. Neměla to snadné. Ale v posledních letech dospívání vzkvétala. Než na tu myšlenku narazila, byla v pořádku. Myslím, že jí myšlenka, že by mohl být trans, zasadila do hlavy semínko pochybností, jestli je v pořádku.“

Join syn „Drew“ se za trans prohlásil před třemi lety, zhruba ve svých pětácti letech. „A člověk, kterého milujete a zbožňujete, vás zničehonic začne nenávidět. Nejenže je pryč – ještě k tomu vás nenávidí. Byli jsme si s Drewem hodně blízcí a tohle je pro mě obrovská ztráta. Odesl si s sebou kus mého srdce.“

Foto: Kadir Celep / Unsplash

Andrein syn Isaac byl „vždycky budovatel, tvůrce, neustále něco vyráběl,“ vzpomíná. Potom se změnil a stáhl se z reálného světa způsobem, který jí dělal starosti. „Během druhého roku, kdy studoval na univerzitě, se nejspíš něco stalo. Předtím bydlel se spolubydlícími a pak chtěl zčistajasna bydlet sám. Začal všechen čas trávit na internetu.“ Odmlčela se. Na léto přijel domů. V červenci 2018 nám nechal na jídelním stole dopis a během měsíce se odstěhoval. Od začátku září 2018 jsme s ním nemluvíli. Víme, že začal brát hormony. Ani nevím, jestli chci vědět, co ještě udělal.“

Všechny tři matky jsou přesvědčeny, že systém zdravotnictví jejich dospělé děti zradil. „Když přijdete na pohotovost, je úkolem lékaře říct ‚ne,‘“ tvrdí Jo. „Podívejte, mám nějaké zdravotní problémy. Doktoři se mě pořád na něco ptají. Není snad tohle úkolem lékařství? Psychoterapeuti mají být na stráži.“

„Všichni víme, že se pohlaví změní nedá – co to tedy dělají?“ ptá se Jane. „Myslím, že si všichni zaslouží medicínu založenou na důkazech. Proč by se to mělo měnit, když člověk dosáhne osmnácti, pětadvaceti nebo třiceti let?“

Odcizení jako vyznamenání

Pokud jde o odcizení, existuje předpoklad – někdy vyslovený, jindy nevyřče-

ný –, že trest musí odpovídat provinění: jestliže se dítě veřejně prohlásí za trans a potom se odřízne od svého rodiče, jistě to vypovídá o tom, že daný rodič své dítě odmítl nebo že jinak překročil nějakou osudovou hranici. Toto hodnocení však přehlíží, jak bezstarostně se dnes o odcizení mluví, zejména – byť ne výlučně – v trans kruzích. On-line trans komunity jsou plné podněcování a projevy láskyplného zájmu ze strany rodičů zde vyvolávají ostré reakce:

„Tihle lidi si nezaslouží mít tě ve svém životě.“

„Možná potřebuješ všechno ztratit, abys našel něco lepšího.“

„Popravdě si nezaslouží znát tvé OPRAVDOVÉ já.“

„Nemilují tě pro tebe samotného. Milují svou vlastní představu o tobě.“

Trans influenceri jako Jeffrey Marsh věnují značnou část vysílacího času tomu, že své sledující nabádají, aby se s rodiči a dalšími členy rodiny „vůbec nestýkali“ na znamení, že se o sebe dokážou postarat, což je posílí. Působí tu mentalita blokování kontaktů, což zploštuje a filtruje vztahy na chtěnou a nechtěnou komunikaci. O počtu obětí odcizení se moc nehovoří. Místo o své „původní rodině“ mluví mladí lidé o přijetí nové, vstřícné „zvolené rodiny“, která vypadá spíš jako abstraktní než skutečná. „Jestli

Foto: Tim Mossholder / Unsplash

tě nebudou mít rádi, já ano,“ slibuje na internetu jeden cizí člověk druhému. Co ale obnáší „láska“ mezi virtuálními lidmi, kteří se navzájem neznají?

Pro mladé lidi, kteří se identifikují jako trans, je odcizení známkou toho, nakolik to se svou novou identitou myslí vážně. Jistě, můžete mít o změně pohlaví pochybnosti, ale přece byste se od své rodiny neodřízli pro nic za nic. Odcizení dokazuje, že to myslíte vážně.

„Přijala jsem tento způsob myšlení a říkala si, že jsme k tomu možná něčím přispěli a že vina opravdu leží na nás,“ říká Jane. „Už jsem ale mluvila se stovkami rodičů ve stejné situaci jako my a jsou to lidé levicově i pravicově zaměření, lidé pozorní i odtažití, svobodní, rozvedení, v manželství, ve velké rodině, s jedináčkem, s dětmi v domácím vzdělávání i s dětmi, které chodily do školy... Jediným společným jmenovatelem je, že všechny naše děti měly přístup k obrazovkám. Okolní kultura prostě byla silnější než my všichni rodiče.“

„Co dělat, když se otevřený a láskyplný vztah změní na ‚budeš dělat to a to?‘“ ptá se Jo. „Najednou je všechno, co říkám a dělám, špatné.“

Mlčení rodičů

Obsah příběhu řídí děti; píší o své genderové identitě na sociálních sítích, líbivým, povrchním jazykem popisují své sebepoznání a hledají pochopení u tetiček a strýčků, pro které je snadné říkat, co se od nich chce slyšet. „Dítě to celé obšírně zveřejňuje,“ vypráví Jane, „a podává to tak, že je něco špatně s jeho rodiči. Že ho rodiče odmítají. A takhle se to předklá-

dá nehledě na to, kolik jste toho se svým dítětem jako rodič ušli a kolikrát jste své dítě podpořili. Dítě tlačí tak dlouho, dokud nedosáhne bodu, kdy rodič nakonec řekne ‚ne‘. Snášíme slovní napadání, krádeže, extrémní výkyvy nálad, nevyzpytatelné chování, čím dál iracionálnější požadavky a zhoršující se duševní zdraví. Čím hůř jí bylo, tím víc se vracela k dané ideologii. Je to, jako kdybyste vypili jed a udělalo se vám špatně, načež byste si mysleli, že když se ho napijete víc, vyléčí vás to. Pořád jsme jí vycházeli vstříc a snažili se jí přiblížit. Ona ale musela tlačít pořád víc, až jsme nakonec řekli ‚dost‘. A pak mohla říct: ‚Rodiče mě odmítli, místo: ‚Odmítla jsem svoje rodiče.‘“

Jane popisuje politiku jednostranného odzbrojení, odmítnutí vydat se vůči svému dítěti na „válečnou stezku“. „Jaký rodič –,“ odmlčí se a pak pokračuje. „Nikdy bych svoje vlastní dítě nemohla očerňovat, přestože mě moje dítě veřejně ostouzelo a hrubě nás zneužívalo. Neobhajuji se. Nic nevysvětluji. Nic neprozrazuji. Taková nejsem. Nechci se s vlastním dítětem přetahovat o to, kdo má pravdu. Spíš ji nechávám vyprávět její příběh a jdu z cesty, protože ji mám ráda. Nechci ji zničit, přestože ona mě zničit chce. Ani své vlastní rodině neříkám podrobnosti, protože chci své dítě chránit. Abych mohla sdělit svůj příběh, musela bych povědět i pravdu o tom, co udělala a čím se stala, a nedovedu si představit, že bych to udělala veřejně. I kdybych se nebála, jak by se to v budoucnu promítlo do vztahu s mým dítětem, matka něco takového prostě nemá v povaze.“

Rodiče trpí v izolaci. „Nikdo nevidí,

jak za bezesných nocí ležíme s manželem v pláči na podlaze a jak můj manžel každý den říká, že nechce žít,“ vypráví Jane. „Nikdo to neslyší. Navenek vypadáme normálně. Vevnitř ale normální nejsme.“ Roky jsem musela vynakládat všechny síly na to, abych ráno vůbec vstala z postele. Sotva se poznávám. Vždycky jsem říkala, že každý okamžik, který člověk má, je dar, ale teď – můj manžel i já – jsme jako balon, ze kterého unikl vzduch, nebo jako papír zmačkaný v koutě. Jsem ze stejného materiálu, ale změnila jsem se.“

„Je to psychicky strašně destabilizující,“ souhlasí Andrea. „Je to, jako kdybyste říkali, že slunce vychází na západě. A zbytek světa vám pak říká, jaký jste strašný rodič a hrozný člověk.“

„Víme, co se stalo v naší rodině,“ říká Jane pevně. „Občas si pomyslím: ‚Až umřu, co po mně zůstane?‘ Když Laura vyrůstala, zapisovala jsem si všechno, co říkala. Byla jsem do ní blázen. Jednou se jí ty zápisníky dostanou do rukou.“

Během našeho hovoru se ukazuje, že je spousta věcí, na kterých se rodiče a děti v souvislosti s genderovými otázkami neshodnou. Co znamená někoho respektovat? Co znamená někoho milovat? Co znamená lhát? Co znamená být sám sebou?

Pokračování v příštím čísle...

*Eliza Mondegreenová
Fairer Disputations
Přeložila Alena Švecová*

*Eliza Mondegreen
spisovatelka, věnuje se výzkumu
genderové identity*

ZÁKLADNÍ KŘEŠŤANSKÁ KNIHOVNA

Nejdůležitější knihy pro výživu naší duše

Křesťanský život klade velký důraz na psané slovo, ať už je věnováno studiu a poznávání, nebo rozjímání a modlitbě. Doplňuje a podporuje mluvené slovo, které slyšíme při svaté liturgii a během posvátných církevních obřadů nebo prostě v modlitbách, které denně předkládáme našemu Bohu, Ježíši Kristu. Význam psaného slova je naprosto zásadní. Čtením utváříme svou mysl a srdce a učíme se opravdové zbožnosti. Čtením poznáváme a prohlubujeme svou křesťanskou víru, božskou nadpřirozenou Pravdu, která nám byla nejprve zjevena skrze Mojžíše a proroky a poté skrze samotného našeho Pána. Zároveň se učíme chránit před herezemi, které se dnes více než kdy jindy nadměrně množí. A jak rostou naše znalosti a chápání spolu s naší zbožností, můžeme dokonce studovat některé dobré apologetické příručky, a dokázat tak hájit víru a bojovat proti rozšířeným omylům oné ohavné snůšky všech heréz, kterou svatý papež Pius X. nazval „modernismem“.

Připustíme-li tedy, že je četba důležitá, vyvstane nevyhnutelná otázka týkající se obsahu ideální knihovny. Jaké knihy by měly být v knihovně dobrého křesťana? Abych podal co nejlepší odpověď na tuto otázku, je třeba rozčlenit obsah do několika kategorií. Nuže, začněme!

Písmo svaté

Pro židovsko-křesťanskou tradici bylo, je a navždy bude knihou knih bezpochyby Písmo svaté. Doporučovaným textem v západním světě je legendární překlad svatého Jeronýma, známý jako Vulgáta (lat. *Biblia Sacra Vulgata*). Tridentský koncil (1545–1563) prohlásil toto vydání za „oficiální“ Biblii církve. Jejím nejznámějším vydáním je klementinská Vulgáta, kterou roku 1592 schválil papež Klement VIII. (od jehož jména je odvozen název tohoto vydání). Není to sice povinné, ale bylo by ideální mít v knihovně dvojjazyčnou verzi obsahu-

Foto: Birmingham Oratory

jící jak latinský text Vulgáty, tak český překlad.

Catena Aurea

Četba Bible není snadný úkol. Proto je naprosto nezbytné cvičit se ve ctnosti rozvážnosti. A správný musí být i náš postoj k posvátným textům, založený na vědomí – získaném meditací (tj. modlitbou) –, že máme co do činění s texty, jejichž autorem je sám Bůh, jehož dokonale chápání nekonečným způsobem převyšuje naše schopnosti. To nacházíme velmi jasně vyjádřeno ve dvou verších z knihy proroka Izajáše (55,8–9):

Mé úmysly nejsou úmysly vaše a vaše cesty nejsou cesty moje, je výrok Hospodi-

nův. Jako jsou nebesa vyšší než země, tak převyšují cesty mé cesty vaše a úmysly mé úmysly vaše.

Budeme-li praktikovat ctnost rozvážnosti a zaujmeme-li správný postoj k posvátným textům, je třeba je správně vykládat. Kdo nás to naučí? Většinou jsme ohledně Písma svatého v obdobné situaci jako etiopský dvořan, který na otázku apoštola Filipa: „Rozumíš tomu, co čteš?“ se vši upřímností odpovídá: „Jak bych mohl, když mi to nikdo nevyloží?“ (Sk 8,30–32). Co tedy můžeme dělat my, kteří nemáme po ruce apoštola Filipa, aby nám vyložil posvátné texty? Jednoduchým řešením je trpělivě znovu a znovu číst výklady, které nám nabízejí

velcí církevní otcové a učitelé církve.

Svatý Tomáš Akvinský, který si uvědomoval hodnotu těchto výkladů, nejenže sám napsal četné komentáře k biblickým knihám, ale ještě předtím vypracoval mimořádně užitečné dílo nazvané *Catena Aurea* (tj. Zlatý řetěz). Na jeho stránkách nenajdete výklady samotného svatého Tomáše. Máme zde však k dispozici komentáře více než osmdesáti církevních otců a učitelů církve. Čtyři evangelia Nového zákona jsou tu představena v plném znění a doplněna výklady nejznámějších svatých autorů. V praxi to znamená, že kdykoli si chceme rychle přečíst, jak svatí prvního tisíciletí křesťanské éry chápali různé pasáže z kteréhokoli ze čtyř evangelií, najdeme zde vše potřebné tak, jak to sv. Tomáš přehledně uspořádal. Krátce řečeno, aniž bychom museli strávit desítky, stovky, nebo dokonce tisíce hodin čtením četných výkladů církevních otců a učitelů církve, abychom našli komentář, který nás zajímá, v *Catena Aurea* je vše již připraveno. Od chvíle, kdy jsem toto monumentální dílo Andělského doktora před téměř dvaceti lety objevil, jsem ho nikdy na dlouho neodložil.

Na různých webových stránkách jsou k dispozici také levnější varianty a na internetu je několik míst (například digitální knihovna *Internet Archive*), kde lze zdarma stáhnout kompletní vydání díla *Catena Aurea* z 19. století v překladu svatého Johna Henryho Newmana.

Tridentský katechismus (nazývaný též Římský katechismus)

S tímto dílem, které bylo vydáno v roce 1566, se nemůže srovnávat žádná jiná příručka nabízená věřícím. Katechismus byl sepsán ve spolupráci se svatým Karlem Boromejským (1538–1584) a schválen svatým Piem V. (1504–1572). Katechismus, který je psán jasným a velmi přesným jazykem a je určen především kněžím, kteří mají povinnost vychovávat křesťanský lid, je četbou na celý život. Domnívám se, že každý z nás by si měl důkladně přečíst celý katechismus jednou za čtyři až pět let. Aby to však bylo možné, musíme mít nejprve knihu k dispozici.

Obsah odpovídá tradiční katechezi, jak probíhala již od dob církevních otců: Apoštolské vyznání víry, přikázání Desatera, svátosti a modlitba „Otče náš“. Při procházení katechismu se seznámíte se všemi základními naukami křesťanské víry.

[v češtině dostupné online na tomto odkazu: <https://librinostri.catholica.cz/download/KatechiZNarSTrid-OCR.pdf>, pozn. red.]

Zlatá legenda

V celém křesťanském středověku neexistovalo slavnější a čtenější dílo než *Zlatá legenda*. Je známá také jako *Legenda aurea* a jedná se o sbírku životů nejvýznamnějších světců. Dílo, které napsal janovský arcibiskup Jakub de Voragine

(1230–1298), se vyznačuje krásným literárním stylem a malebnými popisy, které nám představují svět zázraků, jež zmiňované osoby vykonávaly z víry. Uprostřed současné krize si uvědomujeme, jak moc potřebujeme světce. Byli bychom rádi, kdybychom mezi sebou měli světce, jako byl Padre Pio, nebo obránce víry, jakým byl papež Řehoř Veliký. Každopádně je nám jasné, že potřebujeme vzory, příklady zbožnosti, víry a naděje. Jestliže církev takové vzory navrhuje prostřednictvím kanonizace, *Zlatá legenda* je popisuje a zdůrazňuje skutky a ctnosti, které světci prokazovali na důkaz své svatosti.

S touto knihou bude vaše základní křesťanská knihovna kompletní.

[v češtině vyšla jako: Jakub de Voragine: *Legenda aurea*, Praha: Vyšehrad 2012; pozn. red.]

Robert Lazu Kmita
Kmita's Library
Přeložil Pavel Štíčka

Robert Lazu Kmita Ph.D.
spisovatel a publicista

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Pavol Rankov: Hledá se svatý

Pohádkový příběh o Tomášovi, který se vydal do světa splnit podivné přání svých rodičů.

Váz., 64 s., barevné ilustrace, cena 269 Kč

Mary Healy: Muži a ženy jsou z ráje, Úvod do teologie těla Jana Pavla II.

Soubor katechezí „o lidské lásce podle Božího plánu“ lze uvést slovy: Tajemství muže a ženy nehledejme na jiných planetách, ale v biblickém příběhu stvoření člověka neboli prvního páru, postaveného do zahrady Edenu na úsvitu lidské historie. Muži a ženy mají svůj původ v ráji, kde žili v důvěrném společenství s Bohem i mezi sebou! Brož., 128 s., cena 249 Kč

FOTKA MĚSÍCE

Foto: Jiri Vopalensky / Člověk a Víra

„Bůh ukázal, že je skutečně, že je mezi námi, že kněz musí si být vědom svého posvátného úřadu.“

P. Josef Toufar

Dne 25. února jsme si připomněli 75. výročí brutálního umučení tohoto služebníka Božího a věrného kněze.

Publikujeme se souhlasem spolku Člověk a Víra a rádi vám jejich fotografie budeme přinášet, protože to nejsou jen obrazy, je to i výpověď života z víry. Fotografický spolek Člověk a Víra vzniknul v roce 2011. Jeho prvním cílem bylo rozvíjet křesťanskou fotografii jako do té doby opomíjený žánr a přispívat ke kultivaci chování fotografů během církevních obřadů. V současné době působí už více než 200 členů nynějšího spolku a v databance má na 25 000 fotografií z nejrůznějších duchovních a náboženských akcí v desítkách zemí světa.

PODĚKOVÁNÍ VŠEM KNĚŽÍM SLAVÍCÍM KRISTOVOU KALVARSKOU OBĚŤ

Vážená redakce,

chtěl bych Vás poprosit o uveřejnění mého poděkování všem kněžím na tomto světě. Zvláště těm, které jsem měl možnost zažít tady v Česku, na Slovensku, v Polsku, Maďarsku, Německu, Rakousku, Francii, Anglii, Itálii, Vatikánu, Kosovu, Bosně, Albánii, Chorvatsku, Španělsku, Portugalsku, na Maltě a nevím kde ještě, kteří slaví mši svatou jako kalvarskou oběť. Ano, uvědomuji si mož-

nost jistého stereotypu vás kněží nebo rizika nějakého ozvláštňení a zároveň se omlouvám za určitou automaticnost nás věřících, toho, že přijímáme tuto vesmírnou událost jako samozřejmost, nebo v horším případě nejsme myšlenkami přítomni. Dnes na mši svaté v malém pražském kostelíku s pěti babičkami jsem si vzpomněl na asijské (japonské) věřící/mučedníky, kteří byli dlouhé desítky let věrní Kristovi bez mše svaté, bez přijímá-

ní Kristova těla a krve.

„Svatost Kristova těla a jeho krve at nám slouží k věčnému životu“ (modlitba kněze po Beránku Boží).

„Kéž přijetí tvých svatých svátostí, Pane, není mi k soudu ani odsouzení, ale k uzdravení duše i těla“ (z řeckokatolické liturgie).

Váš

Marek K.

PROČ JE ZPOVĚDNÍ TAJEMSTVÍ DŮLEŽITÉ?

Tato a dalších několik desítek krátce formulovaných otázek a odpovědí se objevuje v *Argumentáři* vydaném Českou biskupskou konferencí k tzv. česko-vatikánské smlouvě, tedy Smlouvě mezi Svätým stolcem a Českou republikou o některých právních otázkách. Odpověď na tuto otázku je jednoduchá: protože je nezbytné, aby zpověď probíhala v atmosféře důvěry. Jedině za takových podmínek se kající může upřímně otevřít a kněz s ním může pracovat na nápravě. Zpovědní tajemství není privilegiem církve, ale ochranou věřících, kteří přistupují ke svátosti smíření. Další otázka, která se v *Argumentáři* objevuje, zní: *Nemůže zpovědní tajemství ohrozit vyšetřování trestných činů? Neslouží k zametání sexuální deliktů pod koberec?* Odpověď je opět jasná: pokud by zpovědní tajemství neexistovalo, kající by ke zpovědi pravděpodobně vůbec nepřišel. Pokud svůj problém pojmenuje, může být knězem veden k pokání a nápravě. *Mají i jiné profese obdobné tajemství?*, ptá se text dál. Ano. Advokáti, lékaři, psychologové, sociální pracovníci a další odborníci jsou vázáni mlčenlivostí o skutečnostech, které se dozvěděli při výkonu své profese. Této povinnosti mohou být v některých případech a za zákonem stanovených podmínek zproštěni – u kněží však zpovědní tajemství zůstává absolutní a nezrušitelné.

Jen kousek za českými hranicemi, v polské královské Vratislavi, se odehrál případ, který ukazuje, jak křehká může být svoboda projevu. Mariusz Dzierżawski, člen správní rady *Nadace Pro-Pravo do Życia*, organizace pomáhající nečekaně těhotným ženám a jejich počatým dětem, byl pravomocně odsouzen k pokutě několik desítek tisíc zlotých. Čím se provinil? Podle názoru tamních soudů překročil

Foto: Lucie Hornikova / Člověk a Víra

zákon, když na velkoplošném plakátu veřejně položil otázku ohledně eugenických potratů: „Pomáhá krutá vražda dítěte matce, doktore Zimmere?“ Plakát dále obsahoval informaci: „Na klinice vedené prof. Zimmerem mezi lety 2014 a 2018 bylo provedeno 118 potratů. Při potratu děti nejčastěji umírají na udušení.“ (Jednalo se o potraty prováděné metodou vyvolání porodu, kdy se dítě narodí, ale nemá ještě dostatečně vyvinuté plíce, takže umírá na udušení, pozn. red.) *Nadace Pro-Pravo do Życia* již dlouhá léta klade veřejně otázky lékařům provádějícím potraty. Jejich cílem je – jak deklarují – pohnout jejich svědomím a vyzývat je k obrácení. Soudy však rozhodly, že i samotné kladení těchto otázek je trestným činem. Navzdory rostoucí cenzuře se ale zastánci života nevzdávají. „Tento boj musí pokračovat, protože vláda již plánuje zavedení totální cenzury v naší zemi,“ upozorňuje Mariusz Dzierżawski. Tuskova vláda podle něj in-

tenzivně pracuje na návrhu zákona proti tzv. nenávisným projevům, který by ve skutečnosti zakázal ... ano, říkat pravdu.

Nakonec několik slov k postní době, která snad mohou být inspirativní. Duch pokání se projevuje především ve snaze přizpůsobit se Boží vůli v každém okamžiku, i v těch bolestných a ponižujících chvílích našeho života. Dne 26. března 1950, při příležitosti půstu ve Velkém svatém roce, pronesl Pius XII. k věřícím tato slova: „Umět snášet život! Toto je první pokání každého křesťana, první podmínka a první prostředek svatosti a posvěcení. S poslušnou rezignací charakteristickou pro ty, kdo věří ve spravedlivého a dobrého Boha a v Ježíše Krista, učitele a průvodce srdcí, přijímají s odvahou každodenní, často těžký kříž. Když je neseno s Ježíšem, jeho břemeno se stává lehkým.“

–zd–

MONITOR – publicistický čtrnáctidenník. ISSN 1214-8458. MK ČR E 15474.

Šéfredaktorka: Zdeňka Rybová. Redakční rada: Mgr. Roman Cardal, Ph.D.; P. Mgr. PhDr. Štěpán Filip, Ph.D., OP; Mgr. Andrej Kutarna; Ing. Vojtěch Macek; prof. Tomáš Machula, Ph.D., Th.D.; Jan Šindelka; Mgr. Radim Ucháč. Teologický poradce: P. Mgr. Evermod Jan Sládek OPraem.

Vydavatel: Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha, e-mail: redakce@rcmonitor.cz, http://rcmonitor.cz, číslo účtu: 2400089111/2010

Vychází s církevním schválením Arcibiskupství pražského čj.:arc/419/10 ze dne 10. 9. 2010. Nevyžádané příspěvky a materiály se nevracejí.